

تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلَنَا بَعْضَهُمْ
عَلَى بَعْضٍ مِّنْهُمْ مَنْ كَلَّمَ اللَّهُ
وَرَأَعَمَ بَعْضَهُمْ دَرَجَتٌ وَاتَّيْنَا
عِيسَى ابْنَ مَرِيمَ الْبَيِّنَاتِ وَآيَاتِنَا
بِرُوحِ الْقُدُّسِ طَوْلَ شَاءَ اللَّهُ مَا
اُقْتَلَ الَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ مَنْ
بَعْدِ مَا جَاءَ نَحْنُمُ الْبَيِّنَاتُ وَلَكِنْ
اُخْتَلَفُوا فِيهِمْ مَنْ أَمَنَ وَمَنْهُمْ مَنْ
كَفَرَ طَوْلَ شَاءَ اللَّهُ مَا اُقْتَلُوا قَتْ
وَلَكِنَّ اللَّهَ يَفْعُلُ مَا يَرِيدُ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفَقُوا مِمَّا
رَأَزَّ قُبْلَكُمْ مِّنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَنِي يَوْمَ الْحِجَّةِ
بِعِيرٍ فِيهِ وَلَا خَلَّةٌ وَّ لَا شَفَاعَةٌ
وَالْكُفْرُ وَنَّهُمُ الظَّالِمُونَ ٢٥٣

253. ये ह सब रसूल (जो हमने मबऊँस फ़रमाए) हमने इनमें से बा'ज़ को बा'ज़ पर फ़ज़ीलत दी है, इनमें से किसी से अल्लाहने (बराहे रास्त) कलाम फ़रमाया और किसी को दरजातमें (सब पर) फ़ौकिय्यत दी (या'नी हुजूर नबिय्ये अकरम بَرَّ को जुमला दरजातमें सब पर बुलन्दी अंता फ़रमाई), और हमने मरयम के फ़रज़न्द ईसा (عَلِيٌّ) को वाज़ेह निशानियां अंता कीं और हमने पाकीज़ा रूह के ज़रीए उस की मदद फ़रमाई, और अगर अल्लाह चाहता तो उन रसूलों के पीछे आनेवाले लोग अपने पास खुली निशानियां आ जाने के बाद आपस में कभी भी न लड़ते झगड़ते मगर उन्होंने (इस आज़ादाना तौफ़ीक के बाइस जो उन्हें अपने किए पर अल्लाह के हुजूर जवाब देह होने केलिए दी गई थी) इख्तिलाफ़ किया पस उनमें से कुछ ईमान लाए और उन में से कुछने कुप्रः इख्तियार किया, (और ये ह बात याद रखो कि) अगर अल्लाह चाहता (या'नी उन्हें एक ही बात पर मजबूर रखता) तो वोह कभी भी बाहम न लड़ते, लेकिन अल्लाह जो चाहता है करता है।

254. ऐ ईमानवालो ! जो कुछ हमने तुम्हें अंता किया है उसमें से (अल्लाह की राहमें) ख़र्च करो क़ब्ल इस के कि वोह दिन आ जाए जिस में न कोई ख़रीदो फ़रोख़त होगी और (काफ़िरों के लिए) न कोई दोस्ती (कार आमद) होगी और न (कोई) सिफ़ारिश, और ये ह कुप्रःकार ही ज़्यालिम हैं।

255. अल्लाह, उसके सिवा कोई इबादत के लाइक नहीं, हमेशा ज़िन्दा रहनेवाला है (सारे आ़लम को अपनी तदबीर से) क़ाइम रखनेवाला है, न उस को ऊंघ आती है और न नींद, जो कुछ आस्मानों में है और जो कुछ ज़मीन में है सब उसीका है, कौन ऐसा शख्स है जो उस के हुजूर उस के इज़्ज़त के बिगैर सिफारिश कर सके, जो कुछ

मख्लूकात के सामने (हो रहा है या हो चुका) है और जो कुछ उनके बाद (होनेवाला) है (वोह) सब जानता है, और वोह उसकी मालूमात में से किसी चीज़ का भी अहाता नहीं कर सकते मगर जिस क़दर वोह चाहे, उसकी कुरसी (सल्तनतो कुदरत) तमाम आस्मानों और ज़मीन को मुहीत है, और उस पर उन दोनों (याँनी ज़मीनो आस्मान) की हिफ़ाज़त हरगिज़ दुश्वार नहीं, वोही सब से बुलंद उत्था बड़ी अ़ज़मतवाला है।

256. दीन में कोई ज़बरदस्ती नहीं, बेशक हिदायत गुमराही से वाजेह तौर पर मुमताज़ हो चुकी है, सो जो कोई मालूमाने बातिला का इन्कार कर दे और अल्लाह पर ईमान ले आए तो उसने एक ऐसा मज़बूत हल्का थाम लिया जिस के लिए टूटना (मुम्किन) नहीं, और अल्लाह खूब सुननेवाला जाननेवाला है।

257. अल्लाह ईमानवालों का कारसाज़ है वोह उन्हें तारीकियों से निकाल कर नूर की तरफ ले जाता है, और जो लोग काफ़िर हैं उन के हिमायती शैतान हैं वोह उन्हें (हक़ की) रौशनी से निकाल कर (बातिल की) तारीकियों की तरफ ले जाते हैं, येही लोग जहन्मी हैं वोह उसमें हमेशा रहेंगे।

258. (ऐ ह़बीब !) क्या आपने उस शख्स को नहीं देखा जो इस वजह से कि अल्लाह ने उसे सल्तनत दी थी इब्राहीम (عَلَيْهِ السَّلَامُ) से (खुद) अपने रब (ही) के बारोंमें झगड़ा करने लगा, जब इब्राहीम (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ने कहा : मेरा रब वोह है जो जिन्दा (भी) करता है और मारता (भी) है तो (जवाबन)

وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا
بِمَا شَاءَ حَوْسَعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضَ حَوْلَ يَعْوِدَهُ حَفْظُهُمَا
وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ﴿٥٥﴾

لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ
الرُّشْدُ مِنَ الْغَيْرِ فَمَنْ يَكْفُرُ
بِالظَّاغُوتِ وَيُؤْمِنُ بِاللَّهِ فَقَرِ
اسْتَئْسَكَ بِالْعُرْوَةِ أُولُوْلِقِيٍّ لَا
إِنْصَاصَ لَهَا طَوَّافُ الْمُسْكُنِ عَلَيْهِمْ ﴿٢٥٦﴾
اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا لَا يُخْرِجُهُمْ
مِّنَ الظُّلْمِ إِلَى النُّورِ وَالَّذِينَ
كَفَرُوا أَوْلَئِكُمُ الظَّاغُوتُ لَا
يُخْرِجُونَهُمْ مِّنَ النُّورِ إِلَى
الظُّلْمِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ
فِيهَا خَلِدُونَ ﴿٢٥٧﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَيَّ الَّذِي حَاجَ إِبْرَاهِيمَ فِي
رَبِّهِ أَنْ أَنْتَ اللَّهُ الْمُلْكُ إِذْ قَالَ
إِبْرَاهِيمُ كَرِبِيَ الَّذِي يُحِبُّ وَيُبَيِّنُ
قَالَ أَنَا أَنْتَ حُبِّي وَأَمِيتُ قَالَ إِبْرَاهِيمُ

कहने लगा : मैं (भी) ज़िन्दा करता हूं और मारता हूं इब्राहीम (ع) ने कहा : बेशक अल्लाह सूरज को मशरिक की तरफ से निकालता है तू उसे मग़रिब की तरफ से निकाल ला । सो बोह काफिर देहशत ज़दह हो गया, और अल्लाह ज़ालिम क़ौम को हड़ की राह नहीं दिखाता ।

259. या इसी तरह उस शख्स को (नहीं देखा) जो एक बस्ती पर से गुज़रा जो अपनी छतों पर गिरी पड़ी थी तो उसने कहा कि अल्लाह उस की मौत के बाद उसे कैसे ज़िन्दा फ़रमाएगा सो (अपनी कुदरत का मुशाहिदह कराने के लिए) अल्लाहने उसे सौ बरस तक मुर्दा रखा फिर उसे ज़िन्दा किया, (बा'द अज़ा) पूछा तू यहां (मरने के बा'द) कितनी देर ठेहरा रहा (है) ? उसने कहा : मैं एक दिन या एक दिन का (भी) कुछ हिस्सा ठेहरा हूं फ़रमाया : (नहीं) बल्कि तू सौ बरस पड़ा रहा हैं पस (अब) तू अपने खाने और पीने (की चीज़ों) को देख (बोह) मुतग़ल्लिर (बासी) भी नहीं हुई और (अब) अपने गधे की तरफ नज़र कर (जिसकी हड्डियां भी सलामत नहीं रहीं) और येह इस लिए कि हम तुझे लोगों के लिए (अपनी कुदरत की) निशानी बना दें और (अब उन) हड्डियों की तरफ देख हम उन्हें कैसे जुंबिश देते (और उठाते) हैं फिर उन्हें गोश्त (का लिबास) पेहनाते हैं, जब येह (मुआमला) उस पर खूब आश्कार हो गया तो बोल उठा : मैं (मुशाहिदाती यकीन से) जान गया हूं कि बेशक अल्लाह हर चीज़ पर खूब क़ादिर है ।

260. और (वोह वाकिआ भी याद करें) जब इब्राहीम (ع) ने अर्ज़ किया : मेरे रब ! मुझे दिखा दे कि तू मुर्दों को किस तरह ज़िन्दा फ़रमाता है ? इशाद हुवा : क्या तुम यकीन नहीं रखते ? उसने अर्ज़ किया : क्यूं नहीं (यकीन

فَإِنَّ اللَّهَ يَأْتِي بِالشُّعُّسِ مِنَ الْمَشْرِقِ
فَأُتِيَ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبِهِمْتَ النَّبِيُّ
كَفَرَ طَ وَاللَّهُ لَا يَهُدِي الْقَوْمَ
الظَّلَمِيْنَ ۝

أَوْ كَالَّذِي مَرَّ عَلَى قَرْبَيْهِ وَهِيَ خَاوِيْهُ
عَلَى عَرْوَشَهَا ۝ قَالَ أَنِّي يُحِبُّ هَذِهِ
اللَّهُمَّ بَعْدَ مَوْتِهَا ۝ فَأَمَاتَهُ اللَّهُ مَائَةً
عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهُ ۝ قَالَ كُمْ لَيْثَ
قَالَ لَيْثَ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ
قَالَ بُلْ لَيْثَ مَائَةَ عَامٍ فَانْظُرْ
إِلَى طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهُ
وَانْظُرْ إِلَى حَمَارِكَ وَلَا يَجْعَلْكَ أَيْةً
لِلنَّاسِ وَانْظُرْ إِلَى الْعِظَامِ كَيْفَ
تُنْشِرُهَا ثُمَّ نَجْسُوْهَا لَحَمَّا
تَبَيَّنَ لَهُ ۝ قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ سَرَّبِ أَسِرَّنِي كَيْفَ
تُنْجِي الْهَوْقَنِ طَ قَالَ أَوْلَمْ تُؤْمِنَ
قَالَ بَلِي وَلَكِنْ لَيَظْمَئِنَ قَلْبِي

रखता हूं) लेकिन (चाहता हूं कि) मेरे दिल को भी खूब सुकून नसीब हो जाए, इर्शाद फ़रमाया : सो तुम चार परिन्दे पकड़ लो फिर उन्हें अपनी तरफ़ मानूस कर लो फिर (उन्हें ज़ब्द कर के) उन का एक एक टुकड़ा एक एक पहाड़ पर रख दो फिर उन्हें बुलाओ वोह तुम्हारे पास दौड़ते हुए आ जाएंगे, और जान लो कि यकीनन अल्लाह बड़ा ग़ालिब बड़ी हिक्मतवाला है।

261. जो लोग अल्लाह की राहमें अपने माल ख़र्च करते हैं, उनकी मिसाल (उस) दाने की सी है जिससे सात बालियां उंगे (और फिर) हर बाली में सौ दाने हों (या'नी सात सौ गुना अज्ञ पाते हैं) और अल्लाह जिस के लिए चाहता है (उस से भी) इज़ाफा फ़रमा देता है, और अल्लाह बड़ी वुस्त्रतवाला खूब जाननेवाला है।

262. जो लोग अल्लाह की राहमें अपने माल ख़र्च करते हैं फिर अपने ख़र्च किए हुए के पीछे न एहसान जतलाते हैं और न अज़िय्यत देते हैं उनके लिए उनके रब के पास उन का अज्ञ है और (रोज़े कियामत) उन पर न कोई ख़ौफ़ होगा और न वोह ग़मगीन होंगे।

263. (साइल से) नरमी के साथ गुफ़तगू करना और दर गुज़र करना उस सदक़े से कहीं बेहतर है जिस के बाद (उसकी) दिल आज़ारी हो, और अल्लाह बेनियाज़ बड़ा हिल्मवाला है।

264. ऐ ईमानवालो ! अपने सदक़ात (बाद अज्ञां) एहसान जाता कर और दुःख दे कर उस शख़्स की तरह

قَالَ فَخُذْ أَسْرَعَةً مِّنَ الطَّيْرِ

فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ أَجْعَلْ عَلَىٰ كُلِّ

جَبَلٍ مِّنْهُنَّ جُرَاعًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ

يَا أَيُّهُنَّكَ سَعِيًّا وَأَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ

عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٦﴾

مَثُلُ الَّذِينَ يُّنِيقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي

سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثُلِ حَبَّةٍ أَنْبَتَ

سَبْعَ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُبْلَةٍ مَائِعَةً

حَبَّةٌ وَاللَّهُ يُضَعِّفُ لِمَنْ يَشَاءُ

وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلَيْهِمْ ﴿٢٧﴾

الَّذِينَ يُّنِيقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي

سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ لَا يُتَبِّعُونَ مَا

أَنْفَقُوا مَنَاوِلًا أَذْغَى لَهُمْ أَجْرُهُمْ

عِدَادًا سَابِلِهِمْ وَلَا خُوفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا

هُمْ يَحْرَنُونَ ﴿٢٨﴾

قَوْلٌ مَعْرُوفٌ وَمَغْرِيَةٌ حَيْرٌ مِنْ

صَدَقَةٌ يَتَبَعُهَا أَذْغَى وَاللَّهُ عَنِّي

حَلِيمٌ ﴿٢٩﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ أَمْنَوْا لَا تُطْلُوْا

صَدَقَتِنُّمْ بِالْيَنِّ وَالْأَذْغَى لَا كَالَّذِي

बरबाद न कर लिया करो जो माल लोगों को दिखाने के लिए ख़र्च करता है और न अल्लाह पर ईमान रखता है और न रोज़े कियामत पर, उसकी मिसाल एक ऐसे चिकने पथर की सी है जिस पर थोड़ी सी मिट्टी पड़ी हो फिर उस पर ज़ोरदार बारिश हो तो वोह उसे (फिर बोही) सख्त और साफ़ (पथर) कर के ही छोड़ दे, सो अपनी कमाई में से उन (रियाकारों) के हाथ कुछ भी नहीं आएगा, और अल्लाह काफ़िर कौम को हिदायत नहीं फ़रमाता।

265. और जो लोग अपने माल अल्लाह की रज़ा हासिल करने और अपने आपको (ईमानो इत्ताअूत पर) मज़बूत करने के लिए ख़र्च करते हैं उन की मिसाल एक ऐसे बाग़ की सी है जो ऊंची सतह पर हो उस पर ज़ोरदार बारिश हो तो वोह दोगुना फल लाए और अगर उसे ज़ोरदार बारिश न मिले तो (उसे) शबनम (या हलकी सी फुहार) भी काफ़ी हो, और अल्लाह तुम्हारे आ'माल को खूब देखनेवाला है।

266. क्या तुम में से कोई शख़्स येह पसंद करेगा कि उस के पास खजूरों और अंगूरों का एक बाग़ हो जिस के नीचे नहरें बेहती हों उसके लिए उसमें (खजूरों और अंगूरों के अलावा भी) हर किस्म के फल हों और (ऐसे वक्त में) उसे बुढ़ापा आ पहुंचे और (अभी) उसकी औलाद भी ना तबां हो और (ऐसे वक्त में) उस बाग़ पर एक बगोला आ जाए जिस में (निरी) आग हो और वोह बाग़ जल जाए (तो उसकी महरूमी और परेशानी का अ़्लाम क्या होगा), इसी तरह अल्लाह तुम्हारे लिए निशानियां बाजेह तौर पर बयान फ़रमाता है ताकि तुम गैर करो (सो क्या तुम चाहते हो कि आखिरत में तुम्हारे आ'माल का बाग़ भी रियाकारी की आग में जल कर भस्म हो जाए और तुम्हें संभाला देने वाला भी कोई न हो)।

يُبْقِي مَالَهُ إِنَّا عَنِ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ
بِإِلَهٍ وَالْيَوْمُ الْآخِرُ فَيَشْكُلُ كَمَثْلِ
صَفْوَانِ عَلَيْهِ تُرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابْنُ
فَتَرَكَهُ صَدِلًا لَا يَقْدِرُ سُرُونَ عَلَى
شَيْءٍ مِمَّا كَسْبُوا طَوَّلَ اللَّهُ لَا يَهْدِي
الْقَوْمَ الْكُفَّارِينَ ۝

وَمَثْلُ الَّذِينَ يُبْقَوْنَ أَمْوَالَهُمْ
أَبْتَغَاهُ مَرْضَاتٍ اللَّهُ وَتَشْبِيهُ
أَنْفُسِهِمْ كَمَثْلِ جَنَّةٍ بِرْبُوٰةٍ أَصَابَهَا
وَابْنٌ فَاتَّتْ أَكْلَهَا ضَعْفَيْنِ فَإِنْ لَمْ
يُصِبْهَا وَابْنٌ فَطَلْ طَوَّلَ اللَّهُ بِهَا
تَعْمَلُونَ بِصَيْرٍ ۝

أَيُوْدَا حَدُّكُمْ أَنْ تَكُونَ لَهُ جَنَّةٌ مِنْ
مُخْيِلٍ وَأَعْنَابٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَرُ وَلَهُ فِيهَا مِنْ كُلِّ الشَّرَبٍ
وَأَصَابَهُ الْكَبَرُ وَلَهُ ذُرْيَةٌ ضَعَفَاءُ
فَأَصَابَهَا إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ
فَأَحْتَرَقَتْ طَكْلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ
لَكُمُ الْأَيْتِ لَعَلَّكُمْ تَتَكَبَّرُونَ ۝

267. ऐ ईमानवालो ! उन पाकीज़ा कमाइयों में से और उस में से जो हमने तुम्हारे लिए ज़मीन से निकाला है (अल्लाह की राहमें) ख़र्च किया करो और उस में से गन्दे माल को (अल्लाह की राह में) ख़र्च करने का इरादा मत करो कि (अगर वोही तुम्हें दिया जाए तो) तुम खुद उसे हरणिज़ न लो सिवाए इसके कि तुम उसमें चश्म पोशी कर लो, और जान लो कि बेशक अल्लाह बेनियाज़ लाइके हर हम्द है।

268. शैतान तुम्हें (अल्लाह की राहमें ख़र्च करने से रोकने के लिए) तंग दस्ती का खौफ़ दिलाता है और बेहयाई का हुक्म देता है, और अल्लाह तुम से अपनी बस्त्रियाश और फ़ज़्ल का वा'दा फ़रमाता है, और अल्लाह बहुत वुस्अत वाला खूब जाननेवाला है।

269. जिसे चाहता है दानाई अ़ता फ़रमा देता है और जिसे (हिक्मतो) दानाई अ़ता की गई उसे बहुत बड़ी भलाई नसीब हो गई, और सिर्फ़ वोही लोग नसीहत हासिल करते हैं जो साहिबे अक्लो दानिश हैं।

270. और तुम जो कुछ भी ख़र्च करो या तुम जो मन्त्र भी मानो तो अल्लाह उसे यक़ीनन जानता है, और ज़ालिमों के लिए कोई मददगार नहीं।

271. अगर तुम ख़ैरात ज़ाहिर कर के दो तो येह भी अच्छा है (उस से दूसरों को तरसीब होगी) और अगर तुम उन्हें मुख़्फ़ी रखो और वोह मोहताजों को पहुंचा दो तो येह तुम्हारे लिए (और) बेहतर है, और अल्लाह (उस ख़ैरात की वजह से) तुम्हारे कुछ गुनाहों को तुम से दूर फ़रमा देगा, और अल्लाह तुम्हारे आ'माल से बा ख़बर है।

272. उन को हिदायत देना आप का ज़िम्मे नहीं बल्कि

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفَقُوا مِنْ
طَبِيعَتِ مَا كَسَبُتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا
لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَلَا تَيْمِنُوا
الْعَيْشَ مِنْهُ تُنْفِقُونَ وَلَا سِنِمْ
إِلَّا خِدْيَهُ إِلَّا أَنْ تُعِضُّوْ فِيهِ
وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِّيْدٌ ۝ ۲۶۴
الشَّيْطَنُ يَعْدُلُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُمْ
بِالْفُحْشَاءِ ۝ وَاللَّهُ يَعْدُلُمُ مَعْفَرَةَ
مِنْهُ وَفَضْلًا وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلَيْمٌ ۝ ۲۶۵
يُعْلِمُ الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ ۝ وَمَنْ يُؤْمِنُ
الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ حَيْرَانَ كَثِيرًا ۝ وَمَا
يَذَكِّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ۝ ۲۶۶
وَمَا أَنْفَقُتُمْ مِنْ نَفَقَةٍ أَوْ نَدَرَ شُرْتُمْ
مِنْ نَدْرِ فِيَنَ اللَّهُ يَعْلَمُ ۝ وَمَا
لِلظَّلَمِيْنَ مِنْ أَنْصَارٍ ۝ ۲۶۷
إِنْ تُبْدِي وَالصَّدَقَاتِ فَنِعْمَاهِي ۝ وَإِنْ
تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا الْفَقَرَاءَ فَهُوَ خَيْرٌ
لَكُمْ وَيَكْفِرُ عَنْكُمْ مِنْ سَيِّاتِكُمْ
وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ حَبِيرٌ ۝ ۲۶۸
لَيْسَ عَلَيْكَ هُدَيْهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ

अल्लाह ही जिसे चाहता है हिदायत से नवाज़ता है, और तुम जो माल भी ख़र्च करो सो वोह तुम्हारे अपने फ़ाइदे में है और अल्लाह की रजा जूई के सिवा तुम्हारा ख़र्च करना मुनासिब ही नहीं है, और तुम जो माल भी ख़र्च करोगे (उस का अज्ञ) तुम्हें पूरा पूरा दिया जाएगा और तुम पर कोई जुल्म नहीं किया जाएगा।

273. (खैरात) उन फुक़रा का हक्क है जो अल्लाह की राह में (कसबे मआश से) रोक दिए गए हैं वोह (उम्रे दीन में हमा वक्त मश्गूल रहने के बाइस) ज़मीन में चल फिर भी नहीं सकते उनके (जुहदन) तमा' से बाज़ रहने के बाइस नादान (जो उनके हाल से बेख़बर हैं) उन्हें मालदार समझे हुए हैं, तुम उन्हें उन की सूरत से पहचान लोगे, वोह लोगों से बिल्कुल सवाल ही नहीं करते कि कहाँ (मख़्लूक के सामने) गिड़गिड़ाना न पड़े, और तुम जो माल भी ख़र्च करो तो बेशक अल्लाह उसे खूब जानता है।

274. जो लोग (अल्लाह की राहमें) शबो रोज़ अपने माल पोशीदह और ज़ाहिर ख़र्च करते हैं तो उनके लिए उनके रब के पास उनका अज्ञ है और (रोज़े कियामत) उन पर न कोई खोफ़ होगा और न वोह रंजीदह होंगे।

275. जो लोग सूद खाते हैं वोह (रोज़े कियामत) खड़े नहीं हो सकेंगे मगर जैसे वोह शख्स खड़ा होता है जिसे शैतान (आसेब) ने छू कर बद हवास कर दिया हो, येह इस लिए कि वोह कहते थे कि तिजारत (ख़रीदो फ़रोख़त) भी तो सूद की मानिन्द है, हालांकि अल्लाहने तिजारत (सौदागरी) को हलाल फ़रमाया है और सूद को हराम

يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ طَ وَمَا تُفْقِدُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَا تُنْفِسُكُمْ وَمَا تُفْقِدُنَّ إِلَّا بُيَّعًا وَجْهَ اللَّهِ وَمَا تُفْقِدُوا مِنْ خَيْرٍ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَإِنْتُمْ لَا تُظْلِمُونَ ۝
لِلْفَقَارَاءِ الَّذِينَ أُحْصِرُوا فِي سَيِّئِ الْأَرْضِ لَا يَسْتَطِعُونَ صُرُبًا فِي الْأَرْضِ يَحْسَهُمُ الْجَاهْلُ أَغْنِيَاءَ مِنَ التَّعْفُفِ تَعْرِفُهُمْ بِسِيمِهِمْ لَا يَعْلَمُونَ النَّاسَ الْحَافَاءِ وَمَا تُفْقِدُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيهِمْ ۝
۝

الَّذِينَ يُفْقِدُونَ أُمَوَالَهُمْ بِالْيَمِينِ وَالنَّهَارِ سِرَّاً وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خُوفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزُنُونَ ۝
الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَوْ لَا يَقُولُونَ إِلَّا كَمَا يَقُولُ الَّذِي يَتَبَخَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمُسَى ذُلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا إِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبَوْ وَأَحَلَ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَمَ الرِّبَوْ ۝

किया है, पस जिस के पास उस के रब की जानिब से नसीहत पहुंची सो वोह (सूद से) बाज़ आ गया तो जो पहले गुजर चुका वोह उसी का है, और उस का मुआमला अल्लाह के सुपुर्द है, और जिसने फिर भी लिया सो लोग जहन्मी हैं, वोह उस में हमेशा रहेंगे।

276. और अल्लाह सूद को मिटाता है (या'नी सूदी माल से बरकत को ख़त्म करता है) और सदकात को बढ़ाता है (या'नी सदके के ज़रीए माल की बरकत को ज़ियादा करता है), और अल्लाह किसी भी ना सिपास ना फ़रमान को पसंद नहीं करता।

277. बेशक जो लोग ईमान लाए और उन्होंने नेक आ'माल किए और नमाज़ काइम रखी और ज़कात देते रहे उन के लिए उन के रब के पास उन का अज्ञ है, और उन पर (आखिरत में) न कोई ख़ौफ़ होगा और न वोह रंजीदह होंगे।

278. ऐ ईमान वालो ! अल्लाह से डगे और जो कुछ भी सूद में से बाकी रह गया है छोड़ दो अगर तुम (सिद्के दिल से) ईमान रखते हो।

279. फिर अगर तुम ने ऐसा न किया तो अल्लाह और उस के रसूल (پُریٰ نبی) की तरफ से ए'लाने ज़ंग पर ख़बरदार हो जाओ और अगर तुम तौबा कर लो तो तुम्हारे लिए तुम्हारे अस्ल माल (जाइज़) हैं, न तुम खुद जुल्म करो और न तुम पर जुल्म किया जाए।

280. और अगर क़र्जदार तंगदस्त हो तो खुशहाली तक मोहल्लत दी जानी चाहिए, और तुम्हारा (क़र्ज़ को) मुआफ़

فَمَنْ جَاءَهُ مَوْعِظَةً مِّنْ رَّبِّهِ
فَأَنْتَ هِيَ فَلَهُ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى
اللَّهِ طَ وَمَنْ عَادَ فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ
النَّارِ هُمْ فِيهَا خَلِدُونَ ﴿٢٥﴾

يَسْتَحْقُ اللَّهُ الرِّبُّوا وَيُرِيدُ
الصَّدَقَاتِ طَ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ
كَفَّاراً أَثْيَمِ ﴿٢٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّلِحَاتِ
وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوْا الزَّكُوْنَهُمْ
أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ حَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزُنُونَ ﴿٢٧﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ
وَذَرُوْمَا مَا بَقَى مِنَ الرِّبُّوا إِنْ
كُلُّنَا مُؤْمِنُينَ ﴿٢٨﴾

فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَإِذْنُوا بِحَرْبٍ مِّنْ
اللَّهِ وَرَسُولِهِ حَ وَإِنْ يُؤْمِنُمْ فَلَكُمْ
رُءُوفُّسْ أَمْوَالَكُمْ حَ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا
تُظْلَمُونَ ﴿٢٩﴾

وَإِنْ كَانَ ذُؤْسُرَةٌ فَنَظِرَةٌ إِلَى
مَيْسَرَةٍ طَ وَإِنْ تَصَدَّقُوا خَيْرٌ

कर देना तुम्हारे लिए बेहतर है अगर तुम्हें मालूम हो (कि ग़रीब की दिलजूई अल्लाह की निगाह में क्या मुकाम रखती है)।

281. और उस दिन से डरो जिस में तुम अल्लाह की तरफ लौटाए जाओगे फिर हर शख्स को जो कुछ अ़मल उसने किया है उस की पूरी पूरी जज़ा दी जाएगी और उन पर जुल्म नहीं होगा।

282. ऐ ईमानवालो ! जब तुम किसी मुकर्रह मुद्दत तक के लिए आपस में क़र्ज का मुआमला करो तो उसे लिख लिया करो, और तुम्हारे दरमियान जो लिखनेवाला हो उसे चाहिए कि इन्साफ़ के साथ लिखे और लिखनेवाला लिखने से इन्कार न करे जैसा कि उसे अल्लाह ने लिखना सिखाया है पस वोह लिख दे, (या'नी शारा' और मुलकी दस्तूर के मुताबिक़ वसीक़ा नवीसी का हक़ पूरी दयानत से अदा करे) और मज़मून वोह शख्स लिखवाए जिस के ज़िम्मे हक़ (या'नी क़र्ज़) हो और उसे चाहिए कि अल्लाह से डरे जो उस का परवरदिगार है और उस (ज़रे क़र्ज़ में से (लिखवाते वक्त) कुछ भी कमी न करे, फिर अगर वोह शख्स जिस के ज़िम्मे हक़ वाजिब हुआ है ना समझ या ना तबां हो या खुद मज़मून लिखवाने की सलाहिय्यत न रखता हो तो उस के कारिन्दे को चाहिए कि वोह इन्साफ़ के साथ लिखवा दे, और अपने लोगों में से दो मर्दों को गवाह बना लो, फिर अगर दोनों मर्द मुयस्सर न हों तो एक मर्द और दो औरतें हों (येह) उन लोगों में से हों जिन्हें तुम गवाही के लिए पसंद करते हों (या'नी क़ाबिले ए'तिमाद समझते हो) ताकि उन दो में से एक औरत भूल जाए तो उस एक को दूसरी याद दिला दे, और गवाहों को जब भी (गवाही के लिए) बुलाया जाए वोह इन्कार न करें, और मुआमला छोटा हो या बड़ा उसे अपनी मीआद तक लिख

لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٨٠﴾

وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ شَمَّ تُوْفَىٰ كُلُّ نَفِسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٨١﴾
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَدَابَّيْتُمْ بِإِيمَانِكُمْ إِلَى أَجَلٍ مُّسَمٍّ فَاكْتُبُوهُ وَلَا يَكُتُبْ بِيَكْتُمْ كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ وَلَا يَأْبَ كَاتِبٌ أَنْ يَكْتُبَ كُمَا عَلِمَهُ اللَّهُ فَلَيَكْتُبْ وَلَيُبْلِلِ الَّذِي عَلَيْهِ الْحُقُّ وَلَيُتَّقِ اللهُ رَبُّهُ وَلَا يَبْخَسْ مِنْهُ شَيْئًا فَإِنْ كَانَ الَّذِي عَلَيْهِ الْحُقُّ سَفِيهًَا أَوْ ضَعِيفًَا أَوْ لَا يَسْتَطِعُ أَنْ يُبَلِّلْ هُوَ فَلَيُبَلِّلْ وَلَيَلِيهِ بِالْعَدْلِ وَاسْتَشْهِدْ وَا شَهِيدَيْنِ مِنْ رِجَالِكُمْ فَإِنْ لَمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَامْرَأَتِينَ مِنْ تَرْضُونَ مِنَ الشُّهَدَاءِ أَنْ تَصْلِلَ إِحْدَاهُمَا فَتُذَكِّرَ إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَى وَلَا يَأْبَ الشُّهَدَاءُ إِذَا

रखने में उक्ताया न करो, ये ह तुम्हारा दस्तावेज़ तैयार कर लेना अल्लाह के नज़्दीक ज़ियादा क़रीने इन्साफ़ है और गवाही के लिए मज़बूत तर और ये ह उस के भी क़रीब तर है कि तुम शक में मुब्तिला न हो सिवाए इस के कि दस्त-ब-दस्त ऐसी तिजारत हो, जिस का लेन देन तुम आपस में करते रहते हो तो तुम पर उस के न लिखने वाले का कोई गुनाह नहीं, और जब भी आपस में ख़रीदो फ़रोख़त करो तो गवाह बना लिया करो, और न लिखने वाले को नुक्सान पहुंचाया जाए और न गवाह को, और अगर तुमने ऐसा किया तो ये ह तुम्हारी हुक्म शिकनी होगी, और अल्लाह से डरते रहो, और अल्लाह तुम्हें (मुआमलात की) ता'लीम देता है और अल्लाह हर चीज़ का खूब जानने वाला है।

283. और अगर तुम सफ़र पर हो और कोई लिखने वाला न पाओ तो वा कब्ज़ा रहन रख लिया करो, फिर अगर तुम में से एक को दूसरे पर ए'तिमाद हो तो जिस की दयानत पर ए'तिमाद किया गया उसे चाहिए कि अपनी अमानत अदा कर दे और वोह अल्लाह से डरता रहे जो उस का पालने वाला है, और तुम गवाही को छुपाया न करो, और जो शख़स गवाही छुपाता है तो यक़ीनन उसका दिल गुनाहगार है, और अल्लाह तुम्हारे आ'माल को खूब जानने वाला है।

284. जो कुछ आस्मानों में और जमीन में है सब अल्लाह के लिए है, वोह बातें जो तुम्हारे दिलों में हैं ख़्वाह उन्हें ज़ाहिर करो या उन्हें छुपाओ अल्लाह तुम से उस का हिसाब

مَا دُعُوا طَ وَلَا شَعُوا أَنْ تَكْتُبُوهُ
صَغِيرًا أَوْ كَبِيرًا إِلَى آجِلِهِ طَ ذَلِكُمْ
أَقْسَطٌ عِنْدَ اللَّهِ وَأَقْوَمٌ لِ الشَّهَادَةِ
وَأَدْنَى طَ لَا تَرْتَابُوا إِلَّا أَنْ تَكُونَ
تِجَارَةً حَاضِرَةً تُدْرِي وَنَهَا
بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جَنَاحٌ أَلَا
تَكْتُبُوهَا طَ وَآشْهُدُوا إِذَا تَبَاعَتْ
وَلَا يُضَارَّ كَاتِبٌ وَ لَا شَهِيدٌ طَ
وَإِنْ تَفْعَلُوا فَإِنَّهُ فُسُوقٌ بِكُمْ
وَاتَّقُوا اللَّهَ طَ وَيَعْلَمُكُمُ اللَّهُ طَ وَاللَّهُ
بِكُلِّ شَيْءٍ عَلَيْهِمْ ۝

وَإِنْ كُنْتُمْ عَلَى سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُوا
كَائِبًا فَرِهْنَ مَقْبُوضَةً طَ فَإِنْ أَمْنَ
بَعْضُكُمْ بَعْضًا فَلِيُؤْدِي الرِّزْقِي
أُوْتِينَ أَمَانَتَهُ وَلِيُتَقِّيَ اللَّهُ رَبَّهُ طَ
وَلَا تَكْتُبُوا الشَّهَادَةَ طَ وَمَنْ يَكْتُبْهَا
فَإِنَّهُ أَثِمٌ قَلْبُهُ طَ وَاللَّهُ يَعْلَمُ عَمَلَكُمْ
عَلَيْهِمْ ۝

لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ طَ
وَإِنْ شَدُّوا مَا فِي أَنْفُسِكُمْ أَوْ تَحْفُظُهُ

लेगा, फिर जिसे वोह चाहेगा बख्श देगा और जिसे चाहेगा अ़ज़ाब देगा, और अल्लाह हर चीज़ पर कामिल कुदरत रखता है।

285. (वोह) रसूल (پیر مسیح) उस पर ईमान लाए (या'नी उस की तस्दीक की) जो कुछ उन पर उन के रब की तरफ से नाज़िल किया गया और अहले ईमान ने भी, सब ही (दिल से) अल्लाह पर और उस के फ़रिश्तों पर और उस की किताबों पर और उस के रसूलों पर ईमान लाए, (नीज़ कहते हैं :) हम उस के पश्याम्बरों में से किसी के दरम्यान भी (ईमान लाने में) फ़र्क़ नहीं करते, और (अल्लाह के हुजूर) अर्ज़ करते हैं : हमने (तेरा हुक्म) सुना और इताअत (कुबूल) की, ऐ हमारे रब ! हम तेरी बख्शिश के तलबगार हैं और (हम सब को) तेरी ही तरफ़ लौटना है।

286. अल्लाह किसी जान को उस की ताक़त से बढ़ कर तकलीफ़ नहीं देता, उसने जो नेकी कमाई उस के लिए उसका अन्न है और उसने जो गुनाह कमाया उस पर उस का अ़ज़ाब है, ऐ हमारे रब ! अगर हम भूल जाएं या ख़ता कर बैठें तो हमारी गिरफ़त न फ़रमा, ऐ हमारे परवरदिगार ! और हम पर इतना (भी) बोझ ना डाल जैसा तू ने हम में पहले लोगों पर डाला था, ऐ हमारे परवरदिगार ! और हम पर इतना बोझ (भी) ना डाल जिसे उठाने की हम में ताक़त नहीं, और हमारे (गुनाहों) से दर गुज़र फ़रमा, और हमें बख्श दे, और हम पर रहम फ़रमा, तू ही हमारा कारसाज़ है पस हमें काफ़िरों की कौम पर ग़लबा अ़ता फ़रमा ।

يُحَاسِبُكُمْ بِهِ اللَّهُ فَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَعِزِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٨٣﴾

اَمَنَ الرَّسُولُ بِمَا اُنْزِلَ إِلَيْهِ مِنْ سَيِّدِهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلُّ اَمْنٍ بِاللَّهِ وَمَلِكِكِتِهِ وَكُنْتِهِ وَرَسُولِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْ رَسُولِهِ وَقَاتُلُوا سَمِعَنَا وَأَطْعَمُنَا غُفرانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿٢٨٤﴾

لَا يُكْلِفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا كَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تُوَلِّنَا إِنْ تُسْبِّنَا أَوْ أَخْطَانَا حَرَبَنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْنَا عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا حَرَبَنَا وَلَا تَحْمِلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ حَقَّنَا وَلَا تَغْفِرْنَا لَنَا وَأَنْ حَنَّا أَنْتَ مَوْلَانَا فَأَنْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكُفَّارِينَ ﴿٢٦﴾

آیاتوہ 200 | 3 سوْرٰتُ آلَةِ إِمَارَانَ مَ–دَانِيَّةٍ تُنَزَّلُ 89 | رُكُوبُ آیاتوہ 20

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آلہ کے نام سے شروع جو نیہاً یت مہربان حمے شا رہم فرمائے والہ ہے ।

1. اولیف لام میم (ہکیکی ماء'نا) اولہاہ اور رسم (مُسْتَعْلِم) ہی بہتر جانتے ہیں) ।
2. اولہاہ، اسکے سیوا کوئی لایکےِ دبادت نہیں (وہ) حمے شا جیندا رہنے والہ ہے (سارے اُذالم کو اپنی تدبیر سے) کا ایم رخنے والہ ہے ।
3. (اے ہبیب!) ڈسینے (یہ) کتاب آپ پر ہک کے ساتھ ناجیل فرمائی ہے (یہ) ان (سب کتابوں) کی تاسدیک کرنے والی ہے جو اس سے پہلے عتاری ہیں اور ڈسینے تیرت اور انچیل ناجیل فرمائی ہے ।
4. (جسے) اس سے کبھی لوگوں کی رہنمائی کے لیے (کتاب بنے عتاری گئی) اور (اب عسی تراہ) ان سے ہک اور باتیل میں ڈمیٹا جو کرنے والہ (کوئی نہیں) ناجیل فرمایا ہے، بے شک جو لوگ اولہاہ کی آیاتوں کا انکار کرتے ہیں ان کے لیے سانگین انجاہ ہے، اور اولہاہ بड़ا گالیبِ انتکاہ لے نے والہ ہے ।
5. یکین ن اولہاہ پر جسمیں اور اسماں کی کوئی بھی چیز مुखوفی نہیں ।
6. وہی ہے جو (ماؤں کے) رہموں میں تعمیری سوڑتے جیس تراہ چاہتا ہے بناتا ہے، اسکے سیوا کوئی لایکے پرستش نہیں (وہ) بड़ا گالیب بडیٰ ہیکم توارا ہے ।
7. وہی ہے جس نے آپ پر کتاب ناجیل فرمائی جس میں سے کوئی آیات موحکم (یا'نی جاہیر نبھی ساف) ہے ।

اللَّهُ أَكْبَرُ
اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَقُّ الْقَيُّومُ

نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتَبَ بِالْحَقِّ
مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَأَنْزَلَ
الشُّورَى وَالْإِنْجِيلَ ۖ

مِنْ قَبْلِ هُدًى لِلنَّاسِ وَأَنْزَلَ
الْفُرْقَانَ ۖ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا
بِإِيمَانِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۖ

وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انتِقامَةٍ ۖ
إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفِي عَلَيْكُو شَيْءٌ فِي
الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ۖ

هُوَ الَّذِي يُصُوِّرُ كُمْ فِي الْأَرْضِ
كَيْفَ يَشَاءُ ۖ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ۖ

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَبَ
مِنْهُ إِلَيْتُ مُحَكَّمٌ هُنَّ أُمُّ

और واجہ مارنا رخنے والی) हैं वोही (अहकाम) किताब की बुन्याद हैं और दूसरी आयतें मु-तशाबह (या'नी माना में कई एहतिमाल और इश्तबाह रखने वाली) हैं सो वोह लोग जिनके दिलोंमें कज़ी है उसमें से सिर्फ़ मु-तशाबेहत की पैरवी करते हैं (फ़क़त) फ़िला परवरी की ख्वाहिश के जेरे असर और अस्ल मुराद की बजाए मन पसंद माना मुराद लेने की ग़रज़ से, और उसकी अस्ल मुरादको अल्लाह के सिवा कोई नहीं जानता, और इल्ममें कामिल पुख्तगी रखनेवाले कहते हैं कि हम उस पर ईमान लाए, सारी (किताब) हमारे रब की तरफ से उतरी है, और नसीहत सिर्फ़ अहले दानिश को ही नसीब होती है।

8. (और अर्ज़ करते हैं) ऐ हमारे रब! हमारे दिलों में कज़ी पैदा न कर इसके बाद कि तूने हमें हिदायत से सरफ़राज़ फ़रमाया है और हमें खास अपनी तरफ़से रहमत अंता फ़रमा, बेशक तू ही बहुत अंता फ़रमाने वाला है।

9. ऐ हमारे रब! बेशक तू उस दिन कि जिसमें कोई शक नहीं सब लोगों को जमा फ़रमाने वाला है, यक़ीनन अल्लाह (अपने) वा'दे के खिलाफ़ नहीं करता।

10. बेशक जिन्होंने कुफ़ किया न उनके माल उन्हें अल्लाह (के अज़ाब) से कुछ भी बचा सकेंगे और न उनकी औलाद, और वोही लोग दोज़ख़ का ईंधन हैं।

11. (उनका भी) कौमे फ़िरआौन और उनसे पहली कौमों जैसा तरीक़ा है, जिन्होंने हमारी आयतों को झुटलाया तो अल्लाह ने उनके गुनाहों के बाइस उन्हें पकड़ लिया, और अल्लाह सख़्त अज़ाब देनेवाला है।

الْكِتَابُ وَأُخْرُ مُتَشَبِّهِتْ طَ فَآمَا
الَّذِينَ فِي قُوَّبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّمِعُونَ
مَا شَابَهَ مِنْهُ أُبْعَاءَ الْفِتْنَةِ
وَأُبْعَاءَ تَأْوِيلِهِ حَ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ
إِلَّا اللَّهُ ۝ وَالرَّسُولُونَ فِي الْعِلْمِ
يَقُولُونَ أَمَانَةٍ لَا كُلُّ مَنْ عَنِ
رَأْيِنَا حَ وَمَا يَدْكُرُ إِلَّا أُولُوا
الْأَبْيَابِ ⑦
رَأَبَنَا لَا تُزِغُ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ
هَدَيْنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ
رَحْمَةً ۝ إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَابُ ⑧
رَأَبَنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ مَلَأَ
رَأْيِبَ فِيهِ طَ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ
الْبِيَعَادَ ⑨
إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ
آمُوَالُهُمْ وَلَا أُولَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ
شَيْءًا طَ وَأُولَئِكَ هُمْ وَقُوْدُ النَّاسِ ⑩
كَدَأْبُ الْأَلِ فِرْعَوْنَ ۝ وَالَّذِينَ
مِنْ قَبْلِهِمْ طَ كَذَبُوا بِاِيْتَنَا
فَآخَذَهُمُ اللَّهُ بِدُنُوْبِهِمْ طَ وَاللَّهُ
شَرِيكُ الْعِقَابِ ⑪

12. کافیروں سے فرمایا دے : تुम انکاریوں میں مغلوب ہو جاؤ گے اور جہنم کی تاریخ ہونکے جاؤ گے، اور وہ بہت ہی بُرا ٹیکانا ہے!

13. بے شک تुमھارے لی� یہ نہ ہے جما ابتوں میں ایک نیشانی ہے (جو میدانے بدر میں) آپس میں مُکَابِل ہوئے، ایک جما ابتوں نے اُلّاہ کی راہ میں جنگ کی اور دوسری کافیر کی وہ ہے اور اُلّاہ اپنی مدد کے جگہ ایسے چاہتا ہے تکمیل دےتا ہے، یا کیناں اس واقعہ میں اُن خواہلوں کے لیए (بडی) ڈبرات ہے۔

14. لوگوں کے لیए یہ نہ ہے خواہیشات کی مُحِبَّت (خوب) آرائستا کر دی گئی ہے (جین میں) اور تین اور اولاد اور سو نے اور چاندی کے جما کیا ہے اور خدا نے اور نیشان کیا ہے خوب سُورت ہوئے اور مکشی اور خونتی (شامیل ہے)، یہ (سब) دُنیوی جِنْدگی کا سامان ہے، اور اُلّاہ کے پاس بہتر ٹیکانا ہے۔

15. (ऐ ہبیب!) آپ فرمایا دے : کیا میں تُو مُنہنے یہ سب سے بہترین چیز کی خبر دُنے؟ (ہاں) پرہجُگاروں کے لیए یہ نکے رکب کے پاس (ऐسی) جنت ہے جنکے نیچے نہ رہنے بہتی ہے، وہ یہ نہ رہنے ہے (یہ لیए) پاکیجا بیویا ہے اور (سب سے بडی بات یہ کی) اُلّاہ کی تاریخ سے خوش نہ ہوگی نہ سیب ہوگی، اور اُلّاہ بندوں کو خوب دے خانے والा ہے۔

قُلْ لِلّٰهِ يُنَزِّيْنَ كَفَرُوا سَتَّعْلَمُوْنَ
وَتُحْشِرُوْنَ إِلَى جَهَنَّمَ وَبِسَّ

الْهَمَادُ ⑫

قَدْ كَانَ لَكُمْ أَيْةٌ فِي فَعَلَيْنِ
النَّقَاتِ طَ فَعَلَةٌ تُقَاتِلُ فِي سَبِيلِ
اللّٰهِ وَأَخْرَى كَافِرَةٍ يَرُوْنَهُمْ
مِّثْلِهِمْ رَاوِيَ الْعَيْنِ وَاللّٰهُ يُوَيْدِ
بِنَصْرِهِ مَنْ يَشَاءُ طَ إِنَّ فِي ذَلِكَ
لِعِبْرَةً لَا وِلِيُّ الْأَبْصَارِ ⑬

رِيْنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَتِ مِنَ
النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقْطَرَةِ
مِنَ الدَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ
الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَنْعَامِ وَالْحَرْثِ طَ ذَلِكَ
مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا حَ وَاللّٰهُ عِنْدَهُ

حُسْنُ الْمَأْبِ ⑭

قُلْ أَعُنِّيْلُمْ بِحَيْرِ مِنْ ذَلِكُ طَ
لِلّٰهِ يُنَزِّيْنَ اتَّقُوا عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَرُ خَلِدِيْنَ
فِيهَا وَأَذْرَاجٌ مُّظَهَّرَةٌ وَرِضْوَانٌ
مِنَ اللّٰهِ طَ وَاللّٰهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ⑮

16. (ये ह वोह लोग हैं) जो कहते हैं : ऐ हमारे रब ! हम यक़ीनन इमान ले आए हैं सो हमारे गुनाह मुआफ़ फ़रमा दे और हमें दोज़ख के अज़ाब से बचा ले ।

17. (ये ह लोग) सब्र करने वाले हैं और कौलों अमल में सच्चाई वाले हैं और अदबो इताअत में झुकने वाले हैं और अल्लाह की राह में ख़र्च करने वाले हैं और रात के पिछले पहर (उठ कर) अल्लाह से मुआफ़ी मांगने वाले हैं ।

18. अल्लाहने इस बात पर गवाही दी कि उसके सिवा कोई लाइके इबादत नहीं और फ़रिश्तों ने और इल्मवालों ने भी (और साथ ये ह भी) कि वोह हर तदबीरे अदल के साथ फ़रमाने वाला है, उस के सिवा कोई लाइके परस्तिश नहीं वोही ग़ालिब हिक्मतवाला है।

19. बेशक दीन अल्लाह के नज़ादीक इस्लाम ही है और अहले किताबने जो अपने पास इल्म आ जाने के बाद इख़ितलाफ़ किया वोह सिर्फ़ बाहमी ह़सदो इनाद के बाइस था, और जो कोई अल्लाह की आयतों का इन्कार करे तो बेशक अल्लाह हिसाब में जल्दी फ़रमाने वाला है ।

20. (ऐ ह बीबी !) अगर फिर भी आपसे झगड़ा करें तो फ़रमा दें कि मैंने और जिसने (भी) मेरी पैरवी की अपना रूए नियाज़ अल्लाह के हुजूर झुका दिया है, और आप अहले किताब और अनपढ़ लोगों से फ़रमा दें : क्या तुम भी अल्लाह के हुजूर झुकते हो (या'नी इस्लाम कुबूल करते हो) ? फिर अगर वोह फ़रमां बरदारी इख़ितायार कर लें तो वोह ह़कीकतन हिदायत पा गए, और अगर मँह फ़ेर लें तो

۱۶
الثَّالِثُ
أَلَّا تَيْقُنُونَ رَبَّنَا إِنَّا أَمْنَى
فَاغْفِرْنَا ذُنُوبَنَا وَقُنَّا عَذَابَ

۱۷
الصَّابِرِينَ وَالصَّدِيقِينَ وَالْقَيْتَيْنَ
وَالسُّنْقِيْنَ وَالسُّعْيَفِيْنَ بِالْأَسْحَارِ

۱۸
شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
وَالْمَلِكُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَاتِلًا
بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ

۱۹
إِنَّ الرِّئَنَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ
وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ
إِلَّا مَنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ
بَعِيْدًا بَيْنَهُمْ وَمَنْ يَكْفُرْ بِاِيْتَ اللَّهِ

۲۰
فَإِنَّ اللَّهَ سَرِيْعُ الْحِسَابِ
فَإِنْ حَاجُوكَ فَقْلُ أَسْلَمْتُ
وَجُهَى لِلَّهِ وَمَنِ اتَّبَعَنِي وَقْلُ
لِلَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْأُمَمِ
عَأَسْلَمْتُمْ فَإِنْ أَسْلَمُوا فَقْلُ
اَهْتَدَوْا وَإِنْ تَوَلُّوا فَإِنَّمَا

آپکے جیسے فکر کرنے والے ہو کر پھر اپنے دین کا دینا ہی ہے، اور اسلام کے بندوں کو خوب دیکھنے والے ہیں۔

21. یک دن جو لوگ اسلام کی آیتوں کا انکار کرتے ہیں اور انبیاء کو ناہک کر کر رہے ہیں اور اپنے دین کا دینا ہے اور لوگوں میں سے بھی انہیں کھل کر رہے ہیں جو ادلوں اینساٹ کا ہو کر دیتے ہیں سو آپ انہیں دارالکرامہ کی خبر سنا دے۔

22. یہ وہ لوگ ہیں جنکے آمامال دُنیا اور آخیرت (دوनوں) میں گارت ہو گئے اور انکا کوئی مددگار نہیں ہو گا۔

23. کہاں آپ نے ان لوگوں کو نہیں دیکھا جیسے (ذکر) کتاب میں سے اکھیسا دیکھا گیا وہ کتاب اسلامی کی تاریخ بولا اے جاتے ہیں تاکہ وہ (کتاب) ان کے درمیان (نیجہ اُمّت کا) فسالہ کر دے تو فیر ان میں سے اک تباہ مُحْمَّد فرمائے لےتا ہے اور وہ رُو گردانی کرنے والے ہیں۔

24. یہ (رُو گردانی کی جُرُبَت) اس لیए کہ وہ کہتے ہیں کہ ہم گنتی کے چند دینوں کے سیوا دو جنگی کی آغاز مس نہیں کرے گی، اور وہ (اسلام پر) جو بُوہتاناں بُاندھتے رہتے ہیں اس نے انکو اپنے دین کے بارے میں فرمائے میں مُبَشیلا کر دیا ہے۔

25. سو کہاں ہال ہو گا جب ہم انکو اس دن جس (کے باپا ہونے) میں کوئی شک نہیں جما کرے گے، اور جس دن جانے جو کوئی بھی (آمامال میں سے) کامایا ہو گا اسے

عَلَيْكَ الْبَلْغُ طَ وَاللَّهُ بَصِيرٌ
بِالْعِبَادِ ۚ ۲۰

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِأَيْتِ اللَّهِ
وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّنَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَ
يَقْتُلُونَ الَّذِينَ يَا مُرْوُنَ
بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ لَا فَبِسْرُهُمْ

بِعَذَابِ أَلِيمٍ ۖ ۲۱
أُولَئِكَ الَّذِينَ حَبَطُتْ أَعْمَالُهُمْ فِي
الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ
نُصْرٍ إِنَّ

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبَهَا
مِنَ الْكِتَابِ يُدْعَوْنَ إِلَى كِتَبِ
اللَّهِ لِيَحُكُّمْ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَرْتَبِعُ
مِنْهُمْ وَهُمْ مُعْرَضُونَ ۖ ۲۲

ذَلِكَ بِإِنَّهُمْ قَالُوا لَنْ تَسْنَا اللَّاءُ
إِلَّا أَيَّامًا مَعْدُودَاتٍ وَغَرَّهُمْ
فِي دِينِهِمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ۖ ۲۳

فَكَيْفَ إِذَا جَاءُهُمْ لِيَوْمٍ لَا
رَأَيْبَ فِيهِ وَوُفِيتُ كُلُّ نَفْسٍ

उसका पूरा पूरा बदला दिया जाएगा और उन पर कोई जुल्म नहीं किया जाएगा।

26. (ऐ हबीب ! यूं) अर्ज़ कीजिए : ऐ अल्लाह ! सلطनत के मालिक ! तू जिसे चाहे सلطनत अता फ़रमा दे और जिस से चाहे सلطनत छीन ले और तू जिसे चाहे इज़ज़त अता फ़रमा दे और जिसे चाहे ज़िल्लत दे, सारी भलाई तेरे ही दस्ते कुदरत में है, बेशक तू ही हर चीज़ पर बड़ी कुदरत वाला है।

27. तू ही रात को दिन में दाखिल करता है और दिन को रात में दाखिल करता है और तू ही ज़िन्दह को मुर्दह से निकालता है और मुर्दह को ज़िन्दह से निकालता और जिसे चाहता है बिगंगेर हिसाब के (अपनी नवाज़िशात से) बेहरह अन्दोज़ करता है।

28. मुसलमानों को चाहिए कि अहले ईमान को छोड़ कर काफ़िरों को दोस्त ना बनाएं और जो कोई ऐसा करेगा उसके लिए अल्लाह (की दोस्ती में) से कुछ नहीं होगा सिवाए इसके कि तुम उन (के शर) से बचना चाहो, और अल्लाह तुम्हें अपनी जात (के ग़ज़ब) से डराता है, और अल्लाह ही की तरफ़ लौट कर जाना है।

29. आप फ़रमा दें कि जो तुम्हरे सीनों में है ख़बाह तुम उसे छुपाओ या उसे ज़ाहिर कर दो अल्लाह उसे जानता है, और जो कुछ आस्मानों और ज़मीन में है वोह ख़ूब जानता है, और अल्लाह हर चीज़ पर बड़ा क़ादिर है।

۲۵) مَا كَسَبْتُ وَهُمْ لَا يُظْلِمُونَ

قُلْ اللَّهُمَّ مِلِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي
الْمُلْكَ مَنْ شَاءُ وَتُنْزِعُ الْمُلْكَ
مَنْ شَاءَ وَتُعَزِّزُ مَنْ شَاءَ
وَتُنْزِلُ مَنْ شَاءَ بِيَدِكَ الْحَمْدُ

إِلَّا كُمْ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝

۲۶) تُولِّجُ الْيَلَىٰ فِي النَّهَارِ وَتُولِّجُ

النَّهَارَ فِي الْيَلَىٰ وَتُخْرِجُ الْحَمَىٰ مِنْ
الْمَبِيتِ وَتُخْرِجُ الْمَبِيتَ مِنْ الْحَمَىٰ

وَتَرْزُقُ مَنْ شَاءَ بِغَيْرِ حَسَابٍ ۝

۲۷) لَا يَتَّخِذُ الْمُؤْمِنُونَ الْكُفَّارِينَ

أَوْلِيَاءَ مَنْ دُونَ الْمُؤْمِنِينَ ۝

وَمَنْ يَفْعُلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ

فِي شَيْءٍ إِلَّا أَنْ تَشْفُوا مِنْهُمْ
تُقْنَةً وَيَحْرِسُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ طَ

۲۸) وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ

قُلْ إِنْ تُحْكُمُ مَا فِي صُدُورِكُمْ أَوْ

تُبَدِّلُهُ بِعِلْمِهِ اللَّهِ طَ وَيَعْلَمُ مَا فِي

السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ طَ وَاللَّهُ

عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝

30. جس دن ہر جان ہر ڈس نکی کو بھی (�پنے سامنے) ہاجیر پا لے گی جو ڈس نے کی بھی اور ہر بُرائی کو بھی جو ڈس نے کی بھی تو وہ آر جو کرے گی کاش! میرے اور ڈس بُرائی (�ا ڈس دن) کے درمیان بہت جیسا دا فاسلا ہوتا، اور اعلیٰ تھوڑے اپنی جات (کے گزب) سے ڈراتا ہے، اور اعلیٰ بندوں پر بہت مہربان ہے।

31. (ऐ ہبیب!) آپ فرمادے : اگر تum اعلیٰ سے مہبbat کرتے ہو تو میری پئی کرو تب اعلیٰ تھوڑے (अपना) مہبوب بنانا لے گا اور تھوڑے لیا تو تھوڑے گناہ مुआف فرمادے گا، اور اعلیٰ نیہایت بخشانے والा مہربان ہے।

32. آپ فرمادے کہ اعلیٰ اور رسول (علیہ السلام) کی ہتھیار کرو فیر اگر وہ رُو گردانی کرے تو اعلیٰ کافیروں کو پسند نہیں کرتا۔

33. بے شک اعلیٰ نے آدم (علیہ السلام) کو اور نوح (علیہ السلام) کو اور آلوے ڈبراہیم کو اور آلوے ڈمراں کو سب جہان والوں پر (بُرچوگی میں) مُنْتَخِب فرمادے لیا۔

34. یہ اک ہی نسل ہے ڈس میں سے با'جِ با'جِ کی اولاد ہے، اور اعلیٰ خوب سونے والوں خوب جانے والوں ہے۔

35. اور (یاد کرے) جب ڈمراں کی بیوی نے اُرج کیا : اے میرے رکب! جو میرے پستان میں ہے میں ڈس (دیگر جیمے داریوں سے) آجا د کر کے خالیس تیری نجڑ کرتی ہوں سو تو میری ترک سے (یہ نجڑانا) کو بول فرمادے لے، بے شک تو خوب سونے خوب جانے والوں ہے۔

يَوْمَ تَجْدِيلُ الْقُلُوبُ نَفْسٌ مَا عَيْلَتْ مِنْ
خَيْرٍ مُّحْضَرٌ وَ مَا عَيْلَتْ مِنْ
سُوءٍ تَوْدِي أَنَّ بِهَا وَبَيْنَهَا أَمَّا
بَعِيدًا طَوِيقٌ رُّكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ
وَاللَّهُ رَاءُوفٌ بِالْعِبَادِ ۚ

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحْبُّونَ اللَّهَ
فَاتَّبِعُونِي يُحِبِّكُمُ اللَّهُ وَيَغْرِي لَكُمْ
ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝ ۲۱
قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ ۝ فَإِنْ
تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ
الْكُفَّارِينَ ۝ ۲۲
إِنَّ اللَّهَ أَصْطَفَى أَدَمَ وَنُوحًا وَ
آلِ إِبْرَاهِيمَ وَآلِ عِمْرَانَ عَلَى
الْعَلَيِّينَ ۝ ۲۳
ذُرِّيَّةً بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ وَاللَّهُ
سَيِّدُ الْعَالَمِينَ ۝ ۲۴

إِذْ قَالَتِ امْرَأَتُ عِمْرَانَ رَبِّ إِنِّي
نَذَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي مُحَرَّرًا
فَتَقَبَّلْ مِنِّي ۝ إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ
الْعَلَيِّينُ ۝ ۲۵

36. فیر جب اس نے لडکی کی جنی تو اُرج کرنے لگی : مौلا! میں نے تو یہ لडکی کی جنی ہے، ہالاً کی جو کوچھ اس نے جنا تھا اُلّاہ اُسے خوب جانتا تھا، (وہ بولی) اور لڈکا (جو میں نے مانگا تھا) ہرگیجِ اس لڈکی کی جیسا نہیں (ہو سکتا) تھا (جو اُلّاہ نے اُतھا کی ہے)، اور میں نے اس کا نام ہی مरیم (ابادت گو جاڑ) رکھ دیا ہے اور بے شک میں اس کو اور اس کی اُلّااد کو شیطان مار دو د (کے شر) سے تیری پناہ میں دے دیتی ہوں।

37. سو اس کے ربانے اس (میریم) کو اُचھی کُبُولیت کے ساتھ کُبُول فرمایا اور اسے اُچھی پرورش کے ساتھ پروراں چھڑایا اور اس کی نیگہبوانی جکریتیا (عیلیٰ) کے سُپُورڈ کر دی جب بھی جکریتیا (عیلیٰ) اس کے پاس ہبادت گاہ میں داخیل ہوتے تو وہ اس کے پاس (نہیں سے نہیں) خانے کی چیزیں مौजود پاتے اُنہوں نے پوچھا : اے میریم! یہ چیزیں تु مھارے لی� کہاں سے آتی ہیں؟ اس نے کہا : یہ ریجک اُلّاہ کے پاس سے آتا ہے، بے شک اُلّاہ جیسے چاہتا ہے بے ہی سا ب ریجک اُتھا کرتا ہے।

38. اسی جگہ جکریتیا (عیلیٰ) نے اپنے رک سے دُعا کی، اُرج کیا : میرے مौلا! مُسٹے اپنی جناب سے پاکی جاؤ اُلّااد اُتھا فرمایا، بے شک تو ہی دُعا کا سُوننے والا ہے।

39. ابھی وہ ہujre میں چکے نما جھیل کی پدھ رہے تھے (یا دُعا ہی کر رہے تھے) کی انہوں فریشتوں نے آواج دی : بے شک اُلّاہ آپ کو (فرجند) یہاں (عیلیٰ) کی بشارت دےتا ہے جو کلی-مُتُلّاہ (یا' نی ایسا) (عیلیٰ) کی تسدیک کرنے والा ہو گا اور سردار ہو گا اور اُترتوں (کی راگبত) سے بहت مُحْفَوْج ہو گا اور (ہمارے) خواس

فَلَمَّا وَصَعَثَا قَاتُ سَرَبٍ إِنِّي
وَصَعَثَا أُلْثَى طَوَّالُهُ أَعْلَمُ بِهَا
وَصَعَثَ طَوَّالِهِ كَلْأَنْثِي جَ وَإِنِّي سَبِّيْهَا مَرْيَمَ
وَإِنِّي أُعِيْذُهَا بِكَ وَدُرْيَيْهَا مِنَ
الشَّيْطَنِ الرَّجِيْمِ ⑯

فَتَقْبَلَهَا سَرَبُهَا يُقْبُولُ حَسَنٌ
وَأَبْيَبَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَ كَفَلَهَا
زَكْرِيَّا طَعْلَمَاءَ دَخَلَ عَلَيْهَا زَكْرِيَّا
الْبِحْرَابُ لَ وَجَدَ عِنْدَهَا رِازْقًا
قَالَ يَمْرِيْمُ أَنِّي لَكِ هَذَا طَقَالُ
هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ طَ اَنَّ اللَّهَ يَرْزُقُ
مِنْ يَسِّرَاءَ بِغَيْرِ حِسَابٍ ⑰

هُنَالِكَ دَعَا زَكْرِيَّا سَرَبَهُ قَالَ
سَرَبٌ هَبُ لِي مِنْ لَدُنْكَ دُرْيَةً
طَبِيْبَةً إِنَّكَ سَبِّيْمُ الدُّعَاءِ ⑱
فَتَادَتُهُ الْمَلِيْكَةُ وَهُوَ قَائِمٌ يَصْلِي
فِي الْبِحْرَابِ لَ أَنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكَ
بِيَحْيَى مُصَدِّقًا بِكَلِمَةِ مِنَ اللَّهِ
وَسَيِّدًا وَحَصُورًا وَ نَبِيًّا مِنْ

نکوکار بندों مें से नबी होगा ।

40. (ज़करिया ﷺ ने) अर्ज़ किया : ऐ मेरे रब! मेरे हाँ लड़का कैसे होगा? दर आं हाली कि मुझे बुद्धापा पहुंच चुका है और मेरी बीवी (भी) बांझ है, फ़रमाया : इसी तरह अल्लाह जो चाहता है करता है।

41. अर्ज़ किया : ऐ मेरे रब! मेरे लिए कोई निशानी मुकर्रर फ़रमाया, फ़रमाया : तुम्हारे लिए निशानी येह है कि तुम तीन दिन तक लोगों से सिवाए इशारे के बात नहीं कर सकोगे, और अपने रब को कसरत से याद करो और शाम और सुबह उसकी तस्बीह करते रहो।

42. और जब फ़रिश्तों ने कहा : ऐ मरयम! बेशक अल्लाह ने तुम्हें मुन्तखब कर लिया है और तुम्हें पाकीज़गी अंता की है और तुम्हें आज सारे जहान की औरतों पर बरगुज़ीदह कर दिया है।

43. ऐ मरयम! तुम अपने रब की बड़ी अ़जिज़ीसे बंदगी बजा लाती रहो और सज्दा करो और रुकूअ़ करनेवालों के साथ रुकूअ़ किया करो।

44. (ऐ महबूब!) येह गैब की ख़बरें हैं जो हम आपकी तरफ़ वही फ़रमाते हैं, हालांकि आप (उस वक्त) उनके पास न थे जब वोह (कुर्ख़ अंदाज़ी के तौर पर) अपने क़लम फेंक रहे थे कि उन में से कौन मरयम की कफ़लत करे और न आप उस वक्त उनके पास थे जब वोह आपसमें झगड़ रहे थे।

45. जब फ़रिश्तों ने कहा : ऐ मरयम! बेशक अल्लाह तुम्हें अपने पास से एक कलि-मए (ख़ास) की बशारत देता है,

الصلحىن ۲۹

قَالَ رَبِّيْ أَنِّيْ يَكُونُ لِيْ غُلَمٌ وَقَدْ
بَلَغَنِيْ الْكِبَرُ وَأُمْرَأَ قَعْدَرٌ قَالَ

كَذَلِكَ اللَّهُ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ۚ ۲۹

قَالَ رَبِّيْ اجْعَلْ لِيْ آيَةً ۖ قَالَ
أَيْتُكَ أَلَا تُكَلِّمَ النَّاسَ شَائِهَةَ
أَيَامِ إِلَّا سَرْمَزًا ۖ وَإِذْ كُرْسَبَكَ
كَثِيرًا وَسَيْحَ بِالْعَشَىٰ وَالْأُبَكَارِ ۖ ۳۰

وَإِذْ قَالَتِ الْمَلِكَةُ يَرْبِيْمُ إِنَّ
اللَّهَ اصْطَفَكِ وَطَهَرَكِ وَاصْطَفَكِ
عَلَى نِسَاءِ الْعَلَمِيْنَ ۚ ۳۱

يَرْبِيْمُ اقْتُنَتِيْ لِرَبِّكِ وَاسْجُدْيِيْ
وَاسْرَكَعِيْ مَعَ الرَّكِعِيْنَ ۚ ۳۲

ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْعَجِيْبِ نُوْجِيْهُ
إِلَيْكَ طَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ
يُلْقَوْنَ أَقْلَامَهُمْ أَيْمُونَ يَكْفُلُ
مَرْيَمَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ
يَعْتَصِيْنَ ۚ ۳۳

إِذْ قَالَتِ الْمَلِكَةُ يَرْبِيْمُ إِنَّ اللَّهَ
يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِنْهُ اسْمُهُ

जिस का नाम मसीह ईसा बिन मरयम (علیہ السلام) होगा वोह दुनिया और आखिरत (दोनों) में क़द्रो मन्ज़िलत वाला होगा और अल्लाह के खास कुर्बत यापत्ता बन्दों में से होगा।

46. और वोह लोगों से गेहवारे में और पुख्ता उम्र में (यक्सां) गुफ्तुगू करेगा और वोह (अल्लाह के) नेकूकार बन्दों में से होगा।

47. (मरयम علیہ السلام ने) अर्ज किया : ऐ मेरे रब। मेरे हाँ कैसे लड़का होगा दर आं हाली कि मुझे तो किसी शख्सने हाथ तक नहीं लगाया, इशाद हुआ इसी तरह अल्लाह जो चाहता है पैदा फ़रमाता है, जब किसी काम (के करने) का फ़ैसला फ़रमा लेता है तो उससे फ़क़त इतना फ़रमाता है ‘हो जा’ वोह हो जाता है।

48. और अल्लाह उसे किताब और हिक्मत और तौरात और इन्जील (सब कुछ) सिखाएगा।

49. और वोह बनी इसराईल की तरफ़ रसूल होगा (उनसे कहेगा) कि बेशक मैं तुम्हारे पास तुम्हारे रब की जानिब से एक निशानी ले कर आया हूँ मैं तुम्हारे लिए मिट्टी से परिन्दे की शक्ल जैसा (एक पुतला) बनाता हूँ फिर मैं उसमें फूँक मारता हूँ सो वोह अल्लाह के हुक्म से फ़ौरन उड़ने वाला परिन्दह हो जाता है और मैं मादरज़ाद अंधे और सफेद दाग़वाले को शिफ़ायाब करता हूँ और मैं अल्लाह के हुक्म से मुर्दे को ज़िन्दह कर देता हूँ, और जो कुछ तुम खा कर आए हो जो कुछ तुम अपने घरों में जमा करते हो मैं तुम्हें (वोह सब कुछ) बता देता हूँ, बेशक इसमें तुम्हारे लिए निशानी है अगर तुम ईमान रखते हो।

50. और मैं अपने से पहले उतरी हुई (किताब) तौरात

الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِئْهَا فِي
الْكُنْيَا وَالْأُخْرَةِ وَمِنَ الْمُقْرَبِينَ ﴿٣٥﴾

وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلَاؤَ
مِنَ الصَّلِحِينَ ﴿٣٦﴾

قَالَتْ رَبِّ بِّنْ يَكُونُ لِي وَلَدٌ وَلَمْ
يَسْسِنِي بَشَرٌ طَ قَالَ كَذَلِكَ اللَّهُ
يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ طَ إِذَا قَضَى أَمْرًا
فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٣٧﴾
وَبِعِلَّةِ الْكِتَبِ وَالْحِكْمَةِ وَالْتَّوْلِةِ
وَالْإِنْجِيلِ ﴿٣٨﴾

وَرَسُولًا إِلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ هُنَّ
قَرْ جِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ لَا أَنْ
أَحْلُقُ لَكُمْ مِنَ الظِّيْنِ كَهْيَةَ الظَّيْرِ
فَأَنْفَخْ فِيْهِ فَيَكُونُ طَيْرًا يَادُنِ
اللَّهِ وَأَبْرِئُ الْأَكْمَهَ وَالْأُبْرَصَ
وَأُنْجِي الْمَوْتَى يَادُنِ اللَّهِ وَأَنْتُكُمْ
بِهَا تَكْلُونَ وَمَا تَدَّخِرُونَ لِفِي
بِيُوتِكُمْ طَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَا يَأْتِيَكُمْ إِنْ
كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٣٩﴾

وَمُصَدِّقًا لِهَا بَيْنَ يَدَيِّ وَ

کو تسدیک کرنے والा ہूں اور یہ اس لیए کہ توہاڑی خُتیر بآ'جٰ اسی چیزِ ہلال کر دूں جو توہ پر ہرام کر دی گई تھی اور توہ رے پاس توہ رے رب کی تارف سے نیشاںی لے کر آیا ہूں سو اہلہ حرام سے ڈرو اور میری ایتاً بھت ایخیتیار کر لو۔

51. بے شک اہلہ حرام میرا رب ہے اور توہ را بھی (بھوہی) رب ہے پس اسکی ایجاد کرو، یہی سیدھا راستا ہے۔

52. فیر جب ایسا (علیہ السلام) نے اونکا کوکھ مہسوس کیا تو اس نے کہا : اہلہ حرام کی تارف کوئن لوگ میرے مددگار ہیں؟ تو اسکے مुखلیس ساتھیوں نے ارجٰ کیا : ہم اہلہ حرام (کے دین) کے مددگار ہیں، ہم اہلہ حرام پر ایمان لائے ہیں اور آپ گواہ رہے کہ ہم یکوئن مسالمان ہیں।

53. اے ہمارے رب! ہم اس کتاب پر ایمان لائے جو توہ نے ناجیل فرمائی اور ہم نے اس رسالت کی ایتیباۃ کی سو ہم (ہکھ کی) گواہی دئے والوں کے ساتھ لیا ہے۔

54. فیر (یہودی) کافیروں نے (ایسا علیہ السلام کے کتل کے لیए) خوبی سماجیش کی اور اہلہ حرام نے (ایسا علیہ السلام کو بچانے کے لیए) مुखھی تدبیر فرمائی، اور اہلہ حرام سب سے بہتر مुखھی تدبیر فرمائے والा ہے۔

55. جب اہلہ حرام نے فرمایا : اے ایسا ! بے شک میں تुہے پوری ڈم تک پہنچانے والा ہوں اور تुہے اپنی تارف (آسمان پر) ٹھانے والा ہوں اور تुہے کافیروں سے نجات دیلانے والा ہوں اور توہ رے پریکاراں کو (ون) کافیروں پر کیا ملت تک برتاری دئے والा ہوں، فیر تुہے میری ہی تارف لاؤٹ کر آنا ہے سو جن باتوں میں تुہ جنگلاتے ہے میں

الشَّهادَةِ وَلَا حَلَّ لَكُمْ بَعْضُ الَّذِي
حُرِّمَ عَلَيْكُمْ وَجِئْتُمْ بِإِيمَانِكُمْ
سَلِكْمُ قَاتَقُوا اللَّهَ وَأَطْبَعُونِ ۝

إِنَّ اللَّهَ رَبِّيْ وَرَبَّكُمْ فَاعْبُدُوهُ ط
هُنَّا صَرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ۝

فَلَمَّا آتَحَسَ عِيسَى مِنْهُمُ الْكُفَرَ
قَالَ مَنْ أَنْصَارِيَ إِلَى اللَّهِ ۝ قَالَ
الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ إِمَانًا

بِاللَّهِ وَأَشَهَدُ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ۝

رَبَّنَا إِمَانًا بِهَا أَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا
الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّهِيدِينَ ۝

وَمَكْرُوْ وَمَكْرَالَهُ طَ وَاللَّهُ خَيْرُ
الْمُكْرِبِينَ ۝

إِذْ قَالَ اللَّهُ يَعِيسَى إِنِّي مَسَوِّفٌ
وَرَأَفْعَلَ إِلَى وَمَظْهَرٍ مِنْ
الَّذِينَ كَفَرُوا وَجَاءَ عَلِيَّ الَّذِينَ
اتَّبَعُوكَ فَوْقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَى
يَوْمِ الْقِيَمَةِ ثُمَّ إِلَى مَرْجَعِكُمْ

تُو مُحَمَّرِ دارِ میانِ عَنْکا فَسَلَا کَرْ دُونگا۔

56. فیر جو لوگ کافیر ہوئے تو انہوں نے دُنیا اور آخِیرت (دو نوں میں) سکھا اُجڑا کر دُونگا اور عَنْکا کوئی مددگار نہ ہوگا۔

57. اور جو لوگ ایمان لائے اور انہوں نے نک اُمَل کی� تو (اللہا) انہوں نے عَنْکا بھرپور اُجڑا دے گا، اور جَالِیم میں کو پسند نہیں کرتا۔

58. یہ جو ہم آپکو پढ़ کر سुنا تھے ہے (یہ) نیشاںیاں ہیں اور ہیکم تواںی نسیحت ہے۔

59. بَشَّـکِ اِسْــا (عَلَيْهِ السَّــلَامُ) کی میسالِ اللہا کے نجاتیک آدَم (عَلَيْهِ السَّــلَامُ) کی سی ہے، جیسے عَسَنے میٹی سے بنایا فیر فَرَمَـا یا ‘ہو جا’ وہا ہو گaya۔

60. (تممِ تکمیل کی تدبیہ کے لیے فَرَمَـا یا) یہ تُو مُحَمَّرِ رَب کی تارف سے ہکھ کر پس شک کرنے والوں میں سے نہ ہو جانا۔

61. پس آپکے پاسِ اِلَم آ جانے کے باعِد جو شاخِ اِسْــا (عَلَيْهِ السَّــلَامُ) کے مُعاَمَلے میں آپسے جاگڑا کرے تو آپ فَرَمَا دے کی آ جاؤ ہم (میل کر) اپنے بَنَویوں کو اور تُو مُحَمَّرِ بَنَویوں کو اور اپنی اُورتوں کو اور تُو مُحَمَّرِ اُرتوں کو اور اپنے آپکو بھی اور تُو مُحَمَّرِ بھی (एک جگہ پر) بُولا لے گئے ہیں، فیر ہم مُبَاهِلَا (یا’ نی گِدِگِدِا کر دُو آ) کرتے ہیں۔ اور جُو توں پر اللہا کی

فَآخْـمُ بَيْـنَكُمْ فِـيـمَا كَـنْـتُمْ فِـيـهِ

تَـحْـتَلِـفُـونَ ⑤٥

فَآمَـما الـذـيـنَ كَـفـرـا فـأـعـدـبـهـم

عـنـابـاـشـدـيـرـيـداـفـيـالـلـيـاـوـالـأـخـرـةـ

وـمـالـهـمـمـنـنـصـرـيـنـ ⑤٦

وـآمـما الـذـيـنَ اـمـنـوا وـعـمـلـوا

الـصـلـحـتـ فـيـوـقـهـمـ أـجـوـرـهـمـ

وـالـلـهـ لـأـيـحـبـ الـظـلـمـيـنـ ⑤٧

ذـلـكـ نـتـلـوـهـ عـلـيـكـ مـنـ الـأـيـتـ

وـالـذـكـرـ الـحـكـيـمـ ⑤٨

إـنـ مـثـلـ عـيـسـىـ عـنـدـاـ اللـهـ كـمـشـلـ

أـدـمـ طـ خـلـقـهـ مـنـ تـرـاـبـ شـمـ قـالـ

لـهـ كـنـ فـيـكـوـنـ ⑤٩

أـلـحـقـ مـنـ رـأـيـكـ فـلـاـ تـكـنـ مـنـ

الـمـسـتـرـيـنـ ⑥٠

فـنـ حـاجـكـ فـيـهـ مـنـ بـعـدـ مـا

جـاءـكـ مـنـ الـعـلـمـ فـقـلـ تـعـاـلـوـاـنـدـعـ

أـبـنـاءـنـاـ وـأـبـنـاءـكـ وـنـسـاءـنـاـ

وـنـسـاءـكـ وـأـنـفـسـنـاـ وـأـنـفـسـكـ ۝ شـمـ

بـتـهـلـ فـنـجـعـلـ لـعـنـتـ اللـهـ عـلـىـ

لَا' نت بھجते हैं।

62. बेशक येही सच्चा बयान है, और कोई भी अल्लाह के सिवा लाइके इबादत नहीं, और बेशक अल्लाह ही तो बड़ा ग़ालिब हिक्मतवाला है।

63. फिर अगर वोह लोग रू गर्दानी करें तो यक़ीनन अल्लाह फ़साद करनेवालों को ख़ुब जानता है।

64. आप फ़रमा दें : ऐ अहले किताब ! तुम इस बात की तरफ़ आ जाओ जो हमारे और तुम्हारे दरमियान यक्सां है, (वोह येह) कि हम अल्लाह के सिवा किसी की इबादत नहीं करेंगे और हम उसके साथ किसीको शरीक नहीं ठेहराएंगे और हममें से कोई एक-दूसरे को अल्लाह के सिवा रब नहीं बनाएगा, फिर अगर वोह रू गर्दानी करें तो कहे दो कि गवाह हो जाओ कि हम तो अल्लाह के ताबेए फ़रमान (मुसलमान) हैं।

65. ऐ अहले किताब! तुम इब्राहीम (ع) के बारे में क्यों झगड़ते हो (या'नी उहें यहूदी या नसरानी क्यों ठेहराते हो) हालांकि तौरात और इन्जील (जिन पर तुम्हारे दोनों मज़हबोंकी बुनियाद है) तो नाज़िल ही उनके बाद की गई थीं, क्या तुम (इतनी भी) अ़कْल नहीं रखते।

66. सुन लो ! तुम वोही लोग हो जो उन बातों में भी झगड़ते रहे हो जिनका तुम्हें (कुछ न कुछ) इल्म था मगर उन बातों में क्यों तकरार करते हो जिनका तुम्हें (सिरे से) कोई इल्म ही नहीं, और अल्लाह जानता है और तुम नहीं जानते।

الْكَذِيبُنَ ﴿٦﴾

إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْقَصْصُ الْحَقُّ

وَمَا مِنْ إِلَهٌ إِلَّا اللَّهُ طَ وَإِنَّ اللَّهَ

لَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٧﴾

فَإِنْ تَوَلُوا فَإِنَّ اللَّهَ عَلِيهِمْ

بِالْمُفْسِدِينَ ﴿٨﴾

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَاوَلُوا إِلَى

كَلِمَةٍ سَوَاءٌ عَلَيْنَا وَبِيَكُمْ أَلَا

نَعْبُدُ إِلَّا اللَّهُ طَ وَلَا نُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا

وَلَا يَتَخَذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا

مِنْ دُونِ اللَّهِ طَ فَإِنْ تَوَلُوا فَقُوْلُوا

أَشْهَدُ وَإِنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٩﴾

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَمْ تُحَاجِّوْنَ فِي

إِبْرَاهِيمَ وَمَا أُنْزِلَتِ التَّوْرَةُ

وَالْإِنْجِيلُ إِلَّا مِنْ بَعْدِهِ طَ أَفَلَا

تَعْقِلُونَ ﴿١٠﴾

هَآءَأَنْتُمْ لَهُ لَا عَرَجَجُتُمْ فِي

لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ فَلِمَ تُحَاجِّوْنَ فِي

لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ طَ وَاللَّهُ يَعْلَمُ

وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿١١﴾

67. ابراہیم (علیہ السلام) نا یہودی थे اور ن نسرا نی وہ هر باتیل سے جو د رہنے والے (سच्चे) مسلمان थे، اور وہ مُشارکوں مें से भी न थे।

68. بے شک سब लोगों से बढ़ कर ابراہیم (علیہ السلام) के करीब (और हक्कदार) तो वोही लोग हैं जिन्होंने उन (के दीन) की पैरवी की है और (वोह) येही नबी (صلی اللہ علیہ وسلم) और (उन पर) ईमान लाने वाले हैं, और अल्लाह ईमान वालों का मददगار है।

69. (ऐ मुसलमानो !) अहले کिताब में से एक गिरोह तो (शदीद) ख्वाहिश रखता है कि काश वोह तुम्हें गुमराह कर सके, मगर वोह अपने आप ही को गुमराही में मुब्लिला किए हुए हैं और उन्हें (इस बात का) शक्तर नहीं।

70. ऐ अहले किताब ! तुम अल्लाह की आयतों का इन्कार क्यों कर रहे हो हालांकि तुम खुद गवाह हो (या'नी तुम अपनी किताबों में सब कुछ पढ़ चुके हो) ।

71. ऐ अहले किताब ! तुम हक्क को बातिल के साथ क्यों ख़लत मलत करते हो और हक्क को क्यों छुपाते हो हालांकि तुम जानते हो ।

72. और अहले किताब का एक गिरोह (लोगों से) कहता है कि तुम इस किताब (کुरआन) पर जो मुसलमानों पर ناج़िल की गई है दिन चढ़े (या'नी सुब्ह) ईमान लाया करो और शाम को इन्कार कर दिया करो ताकि (तुम्हें देख कर) वोह भी बर गश्ता हो जाएँ ।

73. और किसी की बात न मानो सिवाय उस शख्स के जो

مَا كَانَ إِبْرَاهِيمُ يَهُودِيًّا وَلَا
نَصَارَائِيًّا وَلَكِنْ كَانَ حَنِيفًا مُسْلِمًا

وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ⑥

إِنَّ أَوَّلَ النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لِلَّذِينَ
أَتَّبَعُوهُ وَهُدَى النَّبِيُّ وَالَّذِينَ
أَمْنُوا طَوْلَةً وَاللَّهُ وَالْمُؤْمِنُونَ ⑦

وَدَعْتُ طَائِفَةً مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ
لَوْ يُضْلُلُنَّكُمْ وَمَا يُضْلُلُنَّ إِلَّا
أَنْفُسُهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ⑧

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَنْفِرُونَ يَا يَتَ
اللَّهُ وَأَنْتُمْ شَهِدُونَ ⑨

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَنْبِسُونَ الْحَقَّ
بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُبُونَ الْحَقَّ وَأَنْتُمْ
تَعْلَمُونَ ⑩

وَقَالَتْ طَائِفَةٌ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ
أَمْنُوا بِاللَّهِي أُنْزِلَ عَلَى الَّذِينَ
أَمْنُوا وَجْهَ النَّهَارِ وَأَكْفَرُوا أَخْرَهُ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ⑪

وَلَا تُؤْمِنُوا إِلَّا لِمَنْ تَبَعَ دِينَكُمْ

तुम्हारे (ही) दिन का पैरव हो, फ़रमा दें कि बेशक हिदायत तो (फ़क़त) हिदायते इलाही है (और अपने लोगों से मज़ीद कहते हैं कि येह भी हरगिज़ न मानना) कि जैसी किताब (या दीन) तुम्हें दिया गया उस जैसा कि सी और को भी दिया जाएगा या येह कि कोई तुम्हारे रब के पास तुम्हारे ख़िलाफ़ हुज्जत ला सकेगा, फ़रमा दें : बेशक फ़ज़्ल तो अल्लाह के हाथ में है, जिसे चाहता है अ़ता फ़रमाता है, और अल्लाह वुस्अतवाला बड़े इल्म वाला है।

74. वोह जिसे चाहता है अपनी रहमत के साथ ख़ास फ़रमा लेता है, और अल्लाह बड़े फ़ज़लवाला है।

75. और अहले किताब में ऐसे भी हैं अगर आप उसके पास माल का ढेर अमानत रख दें तो वोह आपको लौटा देगा और उन्हीं में ऐसे भी हैं कि अगर उसके पास एक दीनार अमानत रख दें तो आपको वोह भी नहीं लौटाएगा सिवाए इसके कि आप उसके सर पर खड़े रहें, ये ह इस लिए कि वोह कहते हैं कि अनपढ़ों के मुआमले में हम पर कोई मुआखेज़ा नहीं, और अल्लाह पर झूट बांधते हैं और उन्हें खुद भी मा'लम है।

76. हाँ जो अपना वा'दा पूरा करे और तक्खा इरिख्तियार करे (उस पर वाकई कोई मुआखेज़ा नहीं) सो बेशक अल्लाह परहेजगारों से महब्बत फरमाता है।

77. बेशक जो लोग अल्लाह के अ़हद और अपनी क़स्मों
का थोड़ी सी कीमत के इवज़ सौदा कर देते हैं ये ही वो ह
लोग हैं जिन के लिए आखिरत में कोई हिस्सा नहीं और न
कियामत के दिन अल्लाह उनसे कलाम फ़रमाएगा और न
ही उनकी तरफ़ निगाह फ़रमाएगा और न उहें पाकीज़गी

قُلْ إِنَّ الْهُدَىٰ هُدَىٰ اللَّهِ لَا إِنَّ
يُوَحِّيَّنِي أَحَدٌ مِّثْلَ مَا أُوَيْتَنِيْمُ أَوْ
يُحَاجُّوكُمْ عِنْدَ رَسُولِكُمْ قُلْ إِنَّ
الْفَضْلَ بِيَرِ اللَّهِ يُوَجِّهُ مَنْ
②٣ شَاءَ طَوَّافَ اللَّهَ وَاسِعٌ عَلَيْمٌ

يَحْتَسِبُ بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ ط١
وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمُ ٢٧
وَمَنْ أَهْلِ الْكِتَابُ مَنْ إِنْ تَأْمُنُهُ
يُقْتَلُ أَيْضًا يُؤْدَةٌ إِلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَنْ
إِنْ تَأْمُنُهُ بِدِينِهِ لَا يُؤْدَةٌ إِلَيْكَ
إِلَّا مَا دُمْتَ عَلَيْهِ قَاسِيًا ط٢
بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَيْسَ عَلَيْنَا فِي
الْأُمُّيَّنَ سَبِيلٌ ٢٨ وَيَقُولُونَ عَلَى
اللَّهِ الْكَذِيبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ٢٩
بَلِّي مَنْ أَوْفَ بِعَهْدِهِ وَاتَّقِ فَانَّ
اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ٣٠

إِنَّ الَّذِينَ يَشْرُكُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ
وَآيَاتِنَاهُمْ ثُمَّنَا قَلِيلًا أُولَئِكَ لَا
خَلَقَ لَهُمْ فِي الْأُخْرَةِ وَلَا يَكُلُّهُمْ
اللَّهُ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَمةِ

देगा और उन के लिए दर्दनाक अंजाब होगा।

78. और बेशक उन में एक गिरोह ऐसा भी है जो किताब पढ़ते हुए अपनी ज़बानों को मरोड़ लेते हैं ताकि तुम उनकी उलट फेर को भी किताब (का हिस्सा) समझो हालां कि वोह किताब में से नहीं है, और कहते हैं : ये ह (सब) अल्लाह की तरफ से है और वोह (हरगिज़) अल्लाह की तरफ से नहीं है, और वोह अल्लाह पर झूट गढ़ते हैं और (ये) उन्हें खुद भी मालूम है।

79. किसी बशर को ये ह क़ नहीं कि अल्लाह उसे किताब और हिक्मत और नुबुव्वत अंता फ़रमाए फिर वोह लोगों से ये ह केहने लगे कि तुम अल्लाह को छोड़ कर मेरे बंदे बन जाओ बल्कि (वोह तो ये ह कहेगा) तुम अल्लाहवाले बन जाओ इस सब से कि तुम किताब सिखाते हो और इस वजह से कि तुम खुद उसे पढ़ते भी हो।

80. और वोह पयगम्बर तुम्हें ये ह हुक्म कभी नहीं देता कि तुम फ़रिश्तों और पयगम्बरों को रब बना लो, क्या वोह तुम्हारे मुसलमान हो जाने के बाद (अब) तुम्हें कुफ़्र का हुक्म देगा ?

81. और (ऐ महबूब! वोह वक़्त याद करें) जब अल्लाहने अंबिया से पुछा अःहद लिया कि जब मैं तुम्हें किताब और हिक्मत अंता कर दूँ फिर तुम्हारे पास वोह (सब पर अंज़मतवाला) रसूल ﷺ तशरीफ़ लाए जो उन किताबों की तस्दीक़ फ़रमाने वाला हो जो तुम्हारे साथ होंगी तो ज़रूर बिज़-ज़रूर उन पर ईमान लाओगे और ज़रूर

وَلَا يُرِكُّهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ^⑦
وَإِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيقًا يَلْوُنَ
أَلْسِنَتَهُمْ بِالْكِتَبِ لِتَحْسِبُوهُ مِنَ
الْكِتَبِ وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتَبِ
وَيَقُولُونَ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَمَا
هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَيَقُولُونَ عَلَى
اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ^⑧
مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُبَيِّنَ اللَّهُ
الْكِتَبَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ شَهَادَةَ
يَقُولُ لِلنَّاسِ كُونُوا عَبَادَاتِي مِنْ
دُونِ اللَّهِ وَلَكُنْ كُونُوا سَابِقِينَ
بِمَا كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ الْكِتَبَ وَبِمَا
كُنْتُمْ تَدْرَسُونَ^⑨
وَلَا يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَتَخَذُوا الْمَلِكَةَ
وَالنِّبِيَّنَ أَسْبَابًا أَيَّاً مُرَكِّمُ إِلَكُفْرِ
بَعْدَ إِذْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ^⑩

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيقَاتَ النِّبِيَّنَ
لَمَّا آتَيَتُكُمْ مِنْ كِتَبٍ وَّ حِكْمَةٍ
شَهْمَ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا
مَعَكُمْ لَتَؤْمِنُنَّ بِهِ وَلَنَتَصْرِفَنَّ^{۱۱}

بیج۔ جو کر عنکی مدد کروگے، فرمایا : کہا تum نے
یک رار کیا اور اس (شتر) پر مera باری ابھد مجبوتی
سے ثام لیا ? سب نے ارج کیا : ہمne یک رار کر
لیا، فرمایا کہ tu مگواہ ہے جاؤ اور میں بھی تو مھارے
ساتھ گواہ ہوں میں سے ہوں ।

82. (اب پوری نسلے آدم کے لیے تنبیہن فرمایا)
فیر جس نے اس (یک رار) کے باع دو گردانی کی پس وہی
لوگ نا فرمائنا ہوئے ।

83. کہا یہ اہلہ کے دین کے سیوا کوئی اور دین
چاہتے ہیں اور جو کوئی بھی آسمانوں اور جمیں میں ہے
उس نے خوشی سے یا لامچاری سے (بہر ہال) اسی کی فرمائی
بارداری یخیلیا کی ہے اور سب اسی کی ترکی لائتا ہے
جاء ।

84. آپ فرمائے : ہم اہلہ پر یمان لائے ہیں اور جو
کوچھ ہم پر عطا گیا ہے اور جو کوچھ یبراہیم اور
یスマیل اور یسحاق اور یا'کوب (علیہ السلام) اور عنکی
اولاد پر عطا گیا ہے اور جو کوچھ موسیٰ اور یسیا
اور چوملا انبیا (علیہ السلام) کو عن کے رب کی ترکی سے
اندا کیا گیا ہے (سب پر یمان لائے ہیں)، ہم عن میں سے
کسی پر بھی یمان میں فرق نہیں کرتے اور ہم اسی کے
تابے فرمائنا ہیں ।

85. اور جو کوئی اسلام کے سیوا کسی اور دین کو
چاہے گا تو وہ اس سے ہرگیز کبول نہیں کیا جائے گا،
اور وہ آخیرت میں نکسانہ عتلے والوں میں سے ہو گا ।

86. اہلہ عن لوگوں کو کیون کر ہدایت فرمائے جو
یمان لانے کے باع کافیر ہے گے ہالاں کہ وہ اس اپر

قَالَ إِنَّ قُرْسَاتِمْ وَأَخْذَتِمْ عَلَى
ذِكْرِكُمْ إِصْرِيْ طَ قَالُوا أَقْرَسَنَا
قَالَ فَأَشْهَدُوا وَأَنَا مَعَكُمْ مِنْ
الشَّهِيدِيْنَ ⑧١
فَمَنْ تَوَلَّ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ
الْفَسِقُوْنَ ⑧٢

أَفَغَيْرَ دِيْنِ اللَّهِ يَبْعُوْنَ وَلَكَمْ
أَسْلَمَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
طَوْعًا وَكُرْهًا وَإِلَيْهِ يُرْجَعُوْنَ ⑧٣
قُلْ إِنَّمَا بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ عَلَيْنَا
وَمَا أُنْزِلَ عَلَى إِبْرَاهِيْمَ وَإِسْمَاعِيلَ
وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطَ وَمَا
أُوتِيَ مُوْلَسِي وَعِيْسِي وَالثَّمِيْيُوْنَ مِنْ
رَبِّيْهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ
مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُوْنَ ⑧٤
وَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِيْنًا
فَكُنْ يُتَّبِعَ مِنْهُ ۝ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ
مِنَ الْخَسِيرِيْنَ ⑧٥
كَيْفَ يَهْدِي اللَّهُ قَوْمًا كَفَرُوا
بَعْدَ إِيمَانِهِمْ وَشَهَدُوا أَنَّ

کی گواہی دے چुکے�ے کیا یہ رسویل سच्चا ہے اور انکے پاس واجہ نیشنیاں بھی آ چکی ہیں، اور اعلیٰہ جاتیں کوئی کو ہدایت نہیں فرماتا۔

87. اسے لوگوں کی سزا یہ ہے کہ ان پر اعلیٰہ کی اور فریشتوں کی اور تماامِ انسانوں کی لानت پड़تی رہے۔

88. وہ اس فیٹکار میں ہمہ شا (گیرپتا) رہنگے اور ان سے اس انجاہ میں کمامی نہیں کی جائے گی اور ن انہیں موالحت دی جائے گی۔

89. سیوا اسے ان لوگوں کے جیونوں نے اس کے باوجود توبہ کر لی اور (�پنی) اسلام کر لی، تو بے شک اعلیٰہ بخش نے والہا مہربان ہے۔

90. بے شک جن لوگوں نے اپنے ایمان کے باوجود کوئی کیا فیر وہ کوئی میں بढ़تے گए ان کی توبہ ہرگز کو بول نہیں کی جائے گی، اور وہی لوگ گومراہ ہیں۔

91. بے شک جو لوگ کافیر ہوئے اور ہالتے کوئی میں ہی مار گئے سو ان میں سے کوئی شکھ س اگر جمین بھر سونا بھی (�پنی نجات کے لیے) معاویہ میں دنہ چاہے تو اس سے ہرگز کو بول نہیں کیا جائے گا، انہیں لوگوں کے لیے داری ناک انجاہ ہے اور ان کا کوئی مددگار نہیں ہو سکے گا۔

الرَّسُولَ حَقٌّ وَ جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ
وَإِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي إِلَيْهِمُ الظَّالِمِينَ

۸۶ أُولَئِكَ جَرَأَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةٌ
اللَّهُوَالْمُلِكُوَالنَّاهِرُ أَجْمَعِينَ

۸۷ خَلِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّ عَنْهُمْ
الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُظْرَوُنَ

۸۸ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ
وَاصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ

۸۹ سَاجِدُمْ
إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بَعْدَ إِيمَانِهِمْ
شُمَّ ارْدَادُوا كُفَّرًا لَّنْ تُقْبَلَ

تَوْبَتِهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

۹۰ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ

كُفَّارٌ فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْ أَحَدِهِمْ

مِلْءُ الْأَرْضِ ذَهَبًا وَلِإِفْتَلَى

بِهِ أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ وَمَا

لَهُمْ مِنْ نُصْرٍ إِنَّ